

Építészeti útkeresés

Gondolattöredékek a csepeli görög katolikus kápolna tervezése kapcsán

„Megszólal a kimondhatatlan,
de nem mondhatja ki
önmagát...”
Weöres S.: Négy korál

Tömbszerűség

Az alapigazságok tömbszerűek. Súlyosak, tagolatlanok, csak alaposabb megfigyelésre táruul föl árnyaltságuk, részleteik kifinomult gazdagsága. Az alapvetés súlyának és erejének hiányában a változatos részformáltság csak vezérfonal nélküli idézetek parttalan csapongása. Érzelmesség, amely a hatásra épül, s melynek semmi köze nincs az érzelemhez, amelyben a teljesség sejlik föl.

Spontán és tervezett

A kollektív építés és a műépítész tervezettség keveredéséről mesél. Felejthető részletei ellenére ereje van, amely a helyhez tartozásából és a helyből kigyúrtaságából fakad.

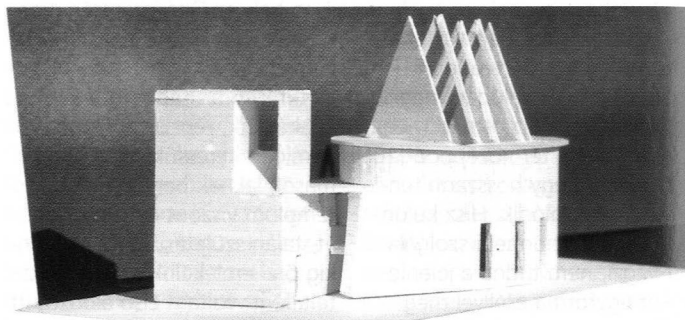
(Gara: Erdei kápolna – tervező: Macskási Réka)

Görögkatolikusság

Keletnek Nyugat, Nyugatnak Kelet. Köztetes lét liturgiában és térben. A nyugati térszervezésre alapvetően a horizontális tengely, s a hosszaházis tér jellemző. A keleti terek vertikális tengelyre szervezettek, centrálisak.

(Mándok: 17. századi görög katolikus templom)

– Budapest-Csepel: A görögkatolikusság nyugati határvidéke: áttűnés.

– A csepp alakú alaprajz hosszaházis jellegű. A karzat és az ikonosztáz által közrefogott térben azonban a tetőfelépítmény által vertikális tengelyűvé válik a tér.

– Az áttört ikonosztázfal alul a szentélyt választja el a hívektől, feljebb a külső és belső teret elválasztó oromfalként folytatódik, melynek áttörtségén keresztül kap a tér bevilágítást is, s ezáltal az ikonosztázfal fényfallá oldódik.

– A tér összetettsége és felosztottsága ellenére is fontos, hogy egy lendületű maradjon.

Ezáltal tudja elkerülni, hogy bizonyos részletformák miniatűr alkalmazásával törpévé váljon. Kicsinysége ellenére is méltóságteljes kell, hogy legyen.

– A külsőben is fontos, hogy a hasonló léptékű családi házak környezetében, ne megkülönböztető jelzések által, hanem magatartásával fejezze ki tartalmát. Lendületes, összefogott tömege, megbontatlan nagy falfelületei, homogén anyaghasználata is ezt erősíti.

– Anyagai: égetett, kisméretű téglák, natúr fa, fémlemez. Öregedésükben, pusztulásukban is szépek.

Fejérdy Péter

